

Téma: Rodina

Třída: 8.

Časová dotace: 45 min.

Vzdělávací oblast RVP ZV: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

Tematický celek: Rodina

Výchovně vzdělávací cíle: Žáci znají hlavní funkce rodiny, rozdíl mezi rodinou funkční a dysfunkční. Jsou jim vysvětleny pojmy patriarchální a matriarchální rodina.

Kompetence:

Komunikativní – žáci vyjmenovávají funkce rodiny

K řešení problémů

Sociální a personální – komunikují mezi sebou a i s učitelem – prohlubování a upevňování vztahů ve třídě.

Dovednosti: komunikační, sociální

Pomůcky: pracovní list

1. Teoretická příprava:

Pojmy opěrné: rodina funkční, dysfunkční, úplná, neúplná

Pojmy nové: patriarchální rodina, matriarchální

Výklad k doplnění žákovské práce:

Rodina: biologická a sociální skupina, kterou spojují příbuzenské vztahy. Hlavním posláním je vychovávat děti a poskytovat svým členům sociální, citové a hodnotové zázemí. *Rodina je základním socializačním činitelem, v ní dítě získává fakta o sociálním*

okolí, nabývá různých vědomostí, zkušeností, vytváří si postoje a hodnoty, vztahující se k morálním standardům a druhým lidem (Homola, 1974).

Rodina je pak charakterizována jako systém z hlediska jejích funkcí:

1. biologicko-reprodukční funkce zajišťuje plození potomstva, uspokojování sexuálních potřeb.

2. ekonomická funkce vymezuje rodinu jako výrobní jednotku (v minulosti), dnes spíše jako prostor uplatňování různých strategií jejích členů, a to v rámci společného hospodaření.

3. socializační a akulturační, zajišťující výchovu dětí, předávání kulturních hodnot, vzdělávání, formování životního stylu,

4. emocionální, v níž jde o uspokojování citových potřeb, o vědomí jistoty, uznávání a vzájemné podpory.

Rodina funkční: úspěšně řeší problémy, panuje v ní pozitivní klima a vzájemné vztahy členů. Je zde tolerance, důvěra, láska.

Dysfunkční: Rodina, ve které bývá ohrožen vývoj dítěte, je označována za rodinu dysfunkční. V dysfunkční rodině existují napjaté vztahy, je narušeno rodinné klima, chybí rodinná soudržnost, pozornost, láska a péče. Za takových podmínek je úspěšná výchova velmi problematická.

Rodina je tedy nejdůležitějším faktorem, který ovlivňuje celkové zrání dítěte. Rodiče a ostatní nejbližší členové rodiny se stávají od jeho nejtletějšího věku terčem pozorování a bezděčného napodobování. Formování osobnosti bývá tedy přímým odrazem kvality rodiny.

Krizové situace v rodině: ztráta rodiče, sourozence
rozvod rodičů
domácí násilí
nevěra rodičů, mimomanželské vztahy, nový partner
nemoc v rodině
stěhování

Pojmy:

patriarchální rodina: rodina s výrazně dominantním postavením otce

matriarchální: dominantní postavení matky

typy rodin: úplná: oba rodiče a děti

neúplná: jen jeden z rodičů

sloučená: vznikají manželstvím dvou lidí, z nichž aspoň jeden přináší do manželství dítě nebo děti.

1. Výchova autoritativní, trestající

Rodiče příliš tvrdě prosazují svou autoritu, chybí akceptace potřeb dítěte a málokdy je přijímáno takové, jaké je. Rodiče rádi disponují různými tresty, většinou nevhodnými.

4. Zdravá – demokratická výchova

Tento typ výchovy předznamenává příznivý vývoj dítěte. Vidíme lásku rodičů, akceptaci potřeb, porozumění, respektování důstojnosti, individuality i práv dítěte. Rodiče mají přiměřené požadavky, jsou důslední a při kontrole svého dítěte nenarušují jeho sebedůvěru. Dítě je si jisto, že ho rodiče milují i ve chvíli, kdy nesouhlasí s jeho chováním.

3. Nadměrně shovívavá výchova

Je charakterizována láskou k dítěti, akceptací jeho potřeb, ale nízkými požadavky, slabou kontrolou, velmi častým odměňováním. Dítě má mnoho volnosti, málo povinností, není zvyklé brát ohled na ostatní členy rodiny.

2. Nadměrně pečlivá výchova

Je charakterizována silnou láskou k dítěti a akceptací jeho potřeb, což je v pořádku. Horší je přehnaná starostlivost, která nedopřeje dítěti dostatek samostatnosti, nízké požadavky, neustálá kontrola. Rodiče dítěti vybírají kamarády, doma nesmí nic dělat.

Rodina dříve a dnes: diskuze s žáky na téma, jaké byly hlavní funkce rodiny dřívější.

2. Rozpracování scénáře hodiny:

Úvod

Seznámení s cílem hodiny – Seznámíme žáky stručně s obsahem hodiny.

Hlavní část

Motivace: nakresli situaci, která znázorňuje život tvé rodiny. Po té diskuzi, jestli by se rodina lišila od rodiny ideální.

Expozice: vysvětlení učiva, diskuze

Fixace: z daných písmen sestav slova, která jsou typická pro rodinu funkční.

T, D, O, Á, L, S, Ů, E, R, K, A, N, V, C, E, Ě,

Závěr

Zhodnocení hodiny: Poděkujeme za pozornost a rozloučíme se s žáky.

Použité metody: diskuze, výklad

Použité formy: frontální výuka